

PRÍHOVOR PÁPEŽA LEVA XIV.

počas audiencie 24. októbra 2025 s vyššími predstavenými Spoločnosti Ježišovej

V mene Otca i Syna i Ducha Svätého.
Pokoj s vami!

Páter Sosa, drahí priatelia,

chcel by som vás všetkých dnes ráno privítať vo Vatikáne a poďakovať vám za vašu prítomnosť. Osobitne ďakujem vášmu generálnemu predstavenému za jeho milé slová. Modlím sa, aby vaše stretnutie bolo plodné a aby vás prostredníctvom neho Duch Svätý utvrdil vo vašom povolaní a pomohol členom Spoločnosti Ježišovej rozoznať nové spôsoby, ako žiť svoje poslanie v dnešnom svete.

Žijeme v období, ktoré mnohí opisujú ako zmenu epochy, vek charakterizovaný rýchlymi zmenami v kultúre, ekonomike, technológii a politike. Umelá inteligencia a ďalšie inovácie menia naše chápanie práce a vzťahov a vyvolávajú otázky o ľudskej identite. Ekologická degradácia ohrozuje náš spoločný domov. Politické systémy často nedokážu reagovať na volanie chudobných. Populizmus a ideologická polarizácia prehľbujú rozdelenie vnútri národov a medzi nimi. Mnohí sú ovplyvnení konzumizmom, individualizmom a ľahostajnosťou.

Ale práve do tohto sveta Kristus stále posielal svojich učeníkov. Spoločnosť Ježišova je už dlho prítomná tam, kde sa potreby ľudstva stretávajú s Božou spasiteľnou láskou: prostredníctvom duchovného vedenia, intelektuálnej formácie, služby medzi chudobnými a kresťanského svedectva na kultúrnych hraniciach. Svätý Ignác z Loyoly a jeho spoločníci sa nebáli neistoty ani ťažkostí; išli na okraj spoločnosti, kde sa viera a rozum stretávali s novými kultúrami a veľkými výzvami.

Svätý Pavol VI. povedal: „Kdekoľvek v Cirkvi, aj v najťažších a najextrémnejších oblastiach, na križovatke ideológií... boli a sú jezuiti“ (*Prejav na 32. generálnej kongregácii jezuitov*, 3. december 1974). V podobnom duchu pápež Benedikt XVI. vyzval mužov „so solídnu a hlbokou vierou, s dôkladnou kultúrou a s rýdzou ľudskou a sociálnou citlivosťou“, aby slúžili na týchto „hraniciach“, ukazovali harmóniu viery a rozumu a odhaľovali tvár Krista tým, ktorí ho ešte nepoznajú (porov. *Prejav k otcom Generálnej kongregácie Spoločnosti Ježišovej*, 21. február 2008).

Dnes opakujem: Cirkev vás potrebuje na hraniciach – či už geografických, kultúrnych, intelektuálnych alebo duchovných. Sú to miesta rizika, kde už nestačia známe mapy. Tam, podobne ako Ignác a jezuitskí mučeníci, ktorí ho nasledovali, ste povolani rozlišovať, inovovať a dôverovať Kristovi, „opásaní pásom pravdy, oblečení v pancieri spravodlivosti a obutí v pohotovosti, ktorú dáva evanjelium pokoja“ (*Ef 6, 13-15*). Keď Duch vedie apoštolské telo pre väčšie dobro aj niekam inam, môže to vyžadovať vzdanie sa dlhodobu udržiavaných štruktúr alebo rolí – cvičenie sa v ignaciánskej „svätej indiferencii“.

Jednou z väčších hraníc je dnes synodálna cesta v Cirkvi. Synodálna cesta nás všetkých vyzýva hlbšie načúvať Duchu Svätému a jeden druhému, aby naše štruktúry a služby boli pružnejšie, transparentnejšie a lepšie odpovedali na evanjelium. Ďakujem vám za vaše príspevky k synodálnemu procesu, najmä za pomoc cirkevným spoločenstvám rozlíšiť cestu, ako spoločne kráčať v nádeji.

Ďalšia dôležitá hranica spočíva v zmierení a spravodlivosti, najmä vo svete rozdelenom konfliktmi, nerovnosťou a zneužívaním. Dnes mnohí trpia vylúčením a mnohé rany zostávajú nezahojené naprieč generáciami a národmi. Ako som nedávno uvažoval pri spomienke na návštevu môjho cteného predchodcu na Lampeduse, musíme sa postaviť proti „globalizácii bezmocnosti“ kultúrou zmierenia – stretávaním sa v pravde, odpustení a uzdravení; musíme sa stať odborníkmi na zmierenie, presvedčení, že dobro je silnejšie ako zlo (porov. *Videoodkaz k návrhu na zaradenie Lampedusy do Zoznamu nehmotného kultúrneho dedičstva UNESCO*, 12. september 2025).

Technológia, najmä umelá inteligencia, je tiež dôležitou hranicou. Má potenciál pre ľudský rozkvet, ale so sebou nesie aj riziká izolácie, straty práce a nových foriem manipulácie. Cirkev musí pomáhať eticky usmerňovať tento vývoj, brániť ľudskú dôstojnosť a podporovať spoločné dobro. Musíme rozlišovať, ako používať digitálne platformy na evanjelizáciu, formovanie spoločenstiev a boj proti falošným bohom konzumizmu, moci a sebestačnosti.

Univerzálne apoštolské preferencie Spoločnosti, ktoré potvrdil pápež František v roku 2019 ako privilegované cesty poslania, sú istotne hranicami, ktoré volajúce po rozlišovaní a odvahe. Vaša prvá preferencia – ukazovať cestu k Bohu prostredníctvom duchovných cvičení a rozlišovania – odpovedá na hlbokú túžbu ľudského srdca. Na každom kontinente, aj v sekularizovaných spoločnostiach, mnohí hľadajú zmysel, často bez toho, aby si to uvedomovali. Ako povedal svätý Augustín: „Stvoril si nás pre seba, Pane, a nespokojné je naše srdce, kým nespočinie v Tebe“ (*Význania*, 1,1.5). Povzbudzujem vás, aby ste sa stretávali s ľuďmi v tejto nespokojnosti: v exercičných domoch, na univerzitách, prostredníctvom sociálnych médií, vo farnostiach a neformálnych priestoroch, kde sa zhromažďujú hľadajúci. S pokorou a presvedčením komunikujte radosť evanjelia. Zostaňte kontemplatívnymi v akcii, zakorenení v každodennej intimite s Kristom, lebo len tí, ktorí sú mu blízki, môžu viesť iných k nemu.

Vaša druhá preferencia vás volá kráčať s chudobnými, s vyvrheľmi sveta a s tými, ktorých dôstojnosť bola narušená. Mnohí sú dnes obeťami ekonomického systému, ktorý uprednostňuje zisk pred dôstojnosťou človeka. V mojej nedávnej exhortácii *Dilexi Te* som zdôraznil potrebu postaviť sa proti „diktatúre ekonomiky, ktorá zabíja“, kde bohatstvo niekoľkých málo

Ľudí exponenciálne rastie, zatiaľ čo väčšina zostáva čoraz vzdialenejšia od blahobytu tejto menšiny (porov. 92). Táto globálna nerovnováha núti nespočetné množstvo ľudí migrovať v snahe prežiť. Opúšťajú svoj domov, kultúru a rodinu a často čelia odmietaniu a nepriateľstvu. Skutočné učenie teda vyžaduje tak odsúdenie nespravodlivosti, ako aj ponúkajú nových modelov zakorenenejších v solidarite a spoločnom dobre. V tomto ohľade môžu vaše univerzity, sociálne centrá, publikácie a inštitúcie, ako napríklad *Jezuitská služba utečencom (JRS)*, byť mocnými kanálmi na podporu systémovej zmeny. Napriek prekážkam alebo neúspechom, s ktorými sa pri vykonávaní tejto služby môžeme občas stretnúť, nesmieme podľahnúť zatrpknutosti, „únave zo súcitu“ alebo fatalizmu. Namiesto toho musíme veriť v transformujúcu silu Božej lásky, podobne ako horčičné zrnko, ktoré sa stáva veľkým stromom (porov. *Mt 13, 31-32*).

Vaša tretia priorita – sprevádzať mladých ľudí k budúcnosti naplnenej nádejou – je naliehavá. Dnešná mládež je rôznorodá: študenti, migranti, aktivisti, podnikatelia, veriaci, a ľudia na okraji spoločnosti. Napriek svojej rozmanitosti ich spája túžba po autenticite a premene. Sú „v pohybe“, hľadajú zmysel a spravodlivosť. Cirkev potrebuje nájsť a hovoriť ich jazykom – tak prostredníctvom činov a prítomnosti, ako aj slov. Preto je dôležité vytvárať priestory, kde môžu stretnúť Krista, objaviť svoje povolanie a pracovať pre Kráľovstvo. Budúce *Svetové dni mládeže* v Kórei budú kľúčovým momentom pre túto misiu.

Vaša štvrtá preferencia, starostlivosť o náš spoločný domov, reaguje na volanie, ktoré je ľudské aj božské. Ako potvrdil pápež František v encyklike *Laudato Si'*: „Mladí od nás žiadajú zmenu. Pýtajú sa, ako je možné, že sa chce budovať lepšia budúcnosť, ale pritom sa nemyslí na krízu životného prostredia“ (13). Ekologická konverzia je hlboko duchovná; ide o obnovenie nášho vzťahu s Bohom, medzi sebou navzájom a so stvorením. V tomto úsilí je nevyhnutná pokorná spolupráca, uvedomujúc si, že žiadna inštitúcia nemôže čeliť tejto výzve sama. Nech sú vaše komunity príkladom ekologickej udržateľnosti, jednoduchosti a vďačnosti za Božie dary.

Naliehavosť hlásania evanjelia je dnes rovnako veľká ako v čase svätého Ignáca. Pán hovorí prostredníctvom proroka Izaiáša: „Robím čosi nové, teraz to klíči, nebadáte?“ (*Iz 43, 19*). Vašou úlohou, drahí bratia, je pomáhať svetu vnímať túto novosť – zasievať nádej tam, kde sa zdá, že prevláda zúfalstvo, prinášať svetlo tam, kde vládne tma.

Aby ste to dosiahli, povzbudzujem vás zostať blízko Ježiša. Ako nám hovorí evanjelium, prví učeníci zostali s ním „celý deň“ (porov. *Jn 1*). Zostaňte s ním prostredníctvom osobnej modlitby, slávania sviatostí, úcty k jeho Najsvätejšiemu Srdcu a adorácie Najsvätejšej Sviatosti. Iným, ale stále silným spôsobom zostaňte s ním rozpoznávaním jeho prítomnosti v komunitnom živote. Z tohto zakorenenia budete mať odvahu kráčať kamkoľvek: hovoriť pravdu, zmierovať, uzdravovať, pracovať pre spravodlivosť, oslobodzovať zajatých. Žiadna hranica nebude mimo vášho dosahu, ak budete kráčať s Kristom.

Moja nádej pre Spoločnosť Ježišovu je, aby ste dokázali čítať znamenia časov s duchovnou hĺbkou; aby ste objali to, čo podporuje ľudskú dôstojnosť, a odmietli to, čo ju umenšuje; aby ste boli svižní, kreatívni, rozlišujúci a vždy v poslaní – „in fieri“, ako povedal pápež František na vašej poslednej generálnej kongregácii (*Prejav na 36. generálnej kongregácii Spoločnosti Ježišovej*, 24. október 2016). Nech vás Pán vedie k hraniciam dneška a ešte ďalej, obnovujúc Cirkev a budujúc Kráľovstvo spravodlivosti, lásky a pravdy.

S vďakou za vašu službu vám udeľujem svoje apoštolské požehnanie.